യവും 94
102
109
121
128
137
149
160
168
175
S 180
191

23. ദേശാന്തരത്വം എന്ന ദിനാനുഭവം 202
ഡോ.സവിത ഇ.

24. വിതച്ചതും കൊയ്തതും 212
പ്രവാസസംസ്കാരത്തിന്റെ സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ
ഡോ.ആർ.ചന്ദ്രബോസ്

25. വേരുകളുടെ പിൻവിളി 227
നയൻതാര സിബി

26. പ്രവാസപരാമർശം ഒ.എൻ.വിയുടെ ഗദ്യകൃതികളിൽ 234
ആതിര കെ.ആർ.

27. ഡയസ്പെറവിശകലനം 243
മലയാള ചലച്ചിത്രഗാനസാഹിത്യത്തിൽ
ഇന്ദു വി.പിള്ള

28. പ്രവാസജീവിതാവിഷ്കാരം മലയാളസിനിമയിൽ 249
അനു ജെയിംസ്

29. മലയാളസിനിമയിലെ പ്രവാസത്തിന്റെ പുതുകാഴ്ചകൾ 258
ഡോ.ജോസ് കെ.മാനുവൽ

30. ആഘോഷിക്കപ്പെടുന്ന വിമാനത്താവളവും 266
അനാഥബെഞ്ചും
നൗഷാദ് എസ്.

31. പ്രവാസത്തിന്റെ പാഠാന്തരങ്ങൾ 273
ഡോ.അലക്സ് എൽ.

32 പ്രവാസാനുഭവവും വിമർശനവും കാർട്ടൂണിൽ 281
ഗ്രീഷ്മ ആൻ ജോർജ്ജ്

'വിതച്ചതും കൊയ്തതും' പ്രവാസസംസ്കാരത്തിന്റെ സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ

ഡോ.ആർ.ചന്ദ്രബോസ്

A country is not territorial but ideational -Rabindranath Tagore

അതിരുകളില്ലാത്തലോകം

യത്രവിശ്വം ഭവത്യേകനീഡം, വസുധൈവകുടുംബകം എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഉപനിഷത് വചനങ്ങളോർക്കുക, അതിരുകളില്ലാത്ത ലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്ത ഇന്ത്യൻ ദർശനത്തിൽ ആഴത്തിൽ വേരൂന്നിയിട്ടുള്ള ഒന്നാണ് ഒരുപക്ഷേ ഈ കാവ്യാത്മക ദർശനങ്ങൾ, പ്രവാസത്തിലൂടെയും പ്രവാസികളിലൂടെയും സാക്ഷാൽക്കരിക്ക പ്പെടുന്നുണ്ട്. ദേശരാഷ്ട്രങ്ങൾ അതിരുകളെയും പൗരത്വത്തെയും കർക്കശമാക്കുമ്പോഴും പ്രവാസം, ലോകത്തിന്റെ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥ യെയും സംസ്കാരത്തെയും ചലനം കൊള്ളിക്കുന്ന മഹാപ്രതിഭാസ മായി ശക്തിതെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. എല്ലാ രാജ്യാതിർത്തികളെയും മറികടന്നു പോകുന്ന മനുഷ്യമഹാപ്രവാഹമാണ് പ്രവാസം. രാജ്യമെ ന്നാൽ മൃൺമയമല്ല ചിന്മയമാണെന്ന് മഹാകവി രബീന്ദ്രനാഥടാഗോർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതോർക്കുക. അതിരുകൾ ഭേദിച്ചൊഴുകുന്ന മനുഷ്യവിഭവ ശേഷിയെ ഇന്ധനമാക്കിക്കൊണ്ടേ ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെയും സമ്പദ്ശേഷി വളർത്തിയെടുക്കാൻ കഴിയൂ. ടാഗോറിന്റെ കല്പനയിൽ ഈ ശാസ്ത്രീയയുക്തിയും കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ടാവാമെന്നു തോന്നുന്നു.

വ്യാപനവും ചലനവും സംക്രമണവും അധിനിവേശവും കുടിയേറ്റവുമെല്ലാം ആദിമകാലം മുതൽ തുടർന്നുകൊണ്ടേ യിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യരിലൂടെ കുടിയേറുന്നത് സംസ്കാരം മാത്രമല്ല; പുറപ്പെട്ടുപോയ നാടിന്റെയും ചെന്നുചേർന്ന നാടിന്റെയും സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ അവസ്ഥകൾക്കു സംഭവിക്കുന്ന പരിവർത്തനം കൂടിയാണ്. ലോകരാജ്യങ്ങളിലെങ്ങോ സംഭവിക്കുന്ന

കണ്ണൂർ സർവ്വകലാശാല
മലയാളം വിഭാഗം റിസർച്ച് ജേണൽ

മലയാളത്തിലെ പ്രവാസജീവിതാഖ്യാങ്ങൾ വൈവിധ്യമേറിയതാണ്. സാമ്പത്തിക രാഷ്ട്രീയാവസ്ഥകളുടെയും സംസ്കാരത്തിന്റെയും 'വിതയും കൊയ്ത്തും' പ്രവാസത്തിലൂടെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നതെങ്ങനെയെന്ന് പ്രവാസസാഹിത്യപഠനങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധയോടെ കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

ഗ്രന്ഥസൂചി

- Devesh Kapur, Diaspora: Development and Democracy, Oxford University Press 2010.
- David Northrop, Indentured Labour in the Age of Imperialism, Cambridge 1995.
- Report of High Level Committe on the Indian Diaspora, Govt. of India, Ministry of External Affairs, New Delhi 2001.
- Davis Kingsley, The Population of India and Pakistan, Princeton University press 1957.
- കെ.കെ.ശിവദാസ്, പ്രവാസം-പ്രതിനിധാനവും സർഗ്ഗാത്മകതയും, ഇൻസൈറ്റ് പബ്ലിക്ക, കോഴിക്കോട്, 2020.
- ഡോ.എ.എസ്.പ്രതീഷ് (എഡി.) പ്രവാസസാഹിത്യം, ഭാഷാഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്, 2020.
- എം.മുകുന്ദൻ, പ്രവാസം, ഡി.സി.ബുക്സ്, 2009.
- അമൽ, ബംഗാളികലാപം, മാതൃഭൂമി, 2019.

കണ്ണൂർ സർവ്വകലാശാല
മലയാളം വിഭാഗം റിസർച്ച് ജേണൽ